

T.C. ÇALIŞMA VE
SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

KAMUDA İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ

Aralık 2021

ÖNSÖZ

Değerli Okurlar,

Çalışma hayatında sürdürülebilir istihdam hizmetlerinin ve güvenli üretimin sağlanabilmesi için çalışanlarımıza en temel ihtiyaçları olan sağlıklı ve güvenli bir çalışma ortamı sunmanın bilinci ile faaliyetlerimize yön veriyoruz. Bu kapsamda ülkemizde iş sağlığı ve güvenliği şartlarının iyileştirilmesi amacıyla 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu 2012 yılında yayımlanarak yürürlüğe girmiş ve proaktif bir anlayış benimsenmiştir. Yeni yaklaşım ile işverenlerin çalışanları ile etkin koordinasyon ve iş birliği sağlamaları ve önleme yaklaşımını benimseyen katılımcı ve bütüncül bir koruma hedeflenmiştir. Bu bağlamda; çalışma şartlarının sürekli iyileştirilmesi, çalışanların işyerinde yürütülen iş sağlığı ve güvenliği faaliyetlerine katılımı, çalışanların işyerinde karşılaşılabilecekleri riskler konusunda bilgilendirilmesi ve eğitimi gibi unsurları ön plana çıkaran gelişmiş norm ve standartlara uygun çağdaş düzenlemeler hayata geçirilmiştir.

Kamu, özel sektör ayrımı gözetmeksizin tüm çalışanları kapsayan mevzuatımız ile kamu kurum ve kuruluşları arasında sağlanacak iletişim ve iş birliğinin ülkemizde iş sağlığı ve güvenliği bilincinin gelişmesine önemli katkılar sağlayacağına inanıyoruz. Bu bağlamda; kamu kurum ve kuruluşlarının iş sağlığı ve güvenliği uygulamaları konusunda tüm taraflara örnek olmalarını, birlik içinde çalışmalarını ve uygulamalarda bütüncül iyileştirilmeyi sağlamak üzere Kamu İş Sağlığı ve Güvenliği İstişare Toplantılarımıza devam ediyor ve “Kamu İSG Ailesi”ni genişletiyoruz.

Kamu İSG Ailesi’ni büyütürken kurum/kuruluş bazlı yapılan görüşmeler haricinde faaliyet alanlarını baz alarak ilgili alanda çalışan tüm kurum ve kuruluşlara yönelik çevirim içi paneller düzenliyoruz. Bu kapsamda 7 Temmuz 2021 tarihinde “Kamu Üniversitelerinde İSG Uygulamaları” başlıklı ilk panelimiz gerçekleştirilmiş ve ülkemizdeki tüm üniversitelerin katılım gösterdiği organizasyonda üniversitelerde İSG uygulamalarına ilişkin modelleme, iyi uygulama örnekleri, sorular ve çözüm önerileri gibi pek çok hususta sunumlar yapılarak istişarelerde bulunulmuştur. İkinci panelimizi 16 Aralık 2021 tarihinde belediyeler özelinde gerçekleştirdik. Ülkemizdeki il ve ilçe belediyelerinden yoğun katılımın olduğu panelde belediyelerde İSG uygulamaları, Belediyeler Birliği İSG Komisyonu çalışmaları, belediyelerin İSG çalışmalarına etkileri ve İSG Yönergesi oluşturmaının belediyelere sağladığı faydalar ele alınmıştır.

Son olarak kamu kurum ve kuruluşlarının iş sağlığı ve güvenliği konusunda uygulamaya yönelik ihtiyaç duyulabileceği bilgilere erişebileceği bir iletişim ve bilgi platformu olan “Kamu İSG Platformu” ile kurumlara aktif katkı ve Kamu İSG Ailesine destek sağlamayı hedefliyoruz. Hep birlikte iletişim ve iş birliğini geliştirerek iş sağlığı ve güvenliği konusunda kamu kurum ve kuruluşlarının tüm taraflara örnek olması için çalışmalara devam edeceğiz.

Sağlıklı ve güvenli günler diliyor, hepinizi en kalbi duygularıyla selamlıyorum.

Cafer UZUNKAYA
İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürü

İÇİNDEKİLER

KAMU İSTİŞARE TOPLANTILARI.....	4
KAMU İSG PLATFORMU	9
KAMU KURUM VE KURULUŞLARINDA İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ.....	13
Kamu Kurum ve Kuruluşlarında İşveren/İşveren Vekili	14
İş Sağlığı ve Güvenliği Politikası ve Yönetimin İSG Taahhüdü	14
İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetim Birimi.....	14
İş Sağlığı ve Güvenliği Kurulu.....	15
İş Sağlığı ve Güvenliği Hizmetleri.....	15
Risk Değerlendirmesi	16
Acil Durum Planları.....	18
Çalışan Temsilcisi	19
İş Kazası ve Meslek Hastalığı Bildirimi	19
MADEN TETKİK VE ARAMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	
İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ ÇALIŞMALARI	20
DEVLET SU İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ’NDE İSG UYGULAMALARI...	25
KAYNAKLAR.....	30

KAMU İSTİŞARE TOPLANTILARI

Kamu kurum ve kuruluşlarının iş sağlığı ve güvenliği uygulamaları konusunda tüm taraflara örnek olmaları, birlik içinde çalışmaları ve uygulamaların sürekli iyileştirilmesi için işbirliği ve iletişim ağı kurularak Genel Müdürlüğümüz ve kurumların bilgi birikimlerini paylaşmak üzere 'Kamu İSG Ailesi' oluşturulması çalışmalarına başlanmıştır.

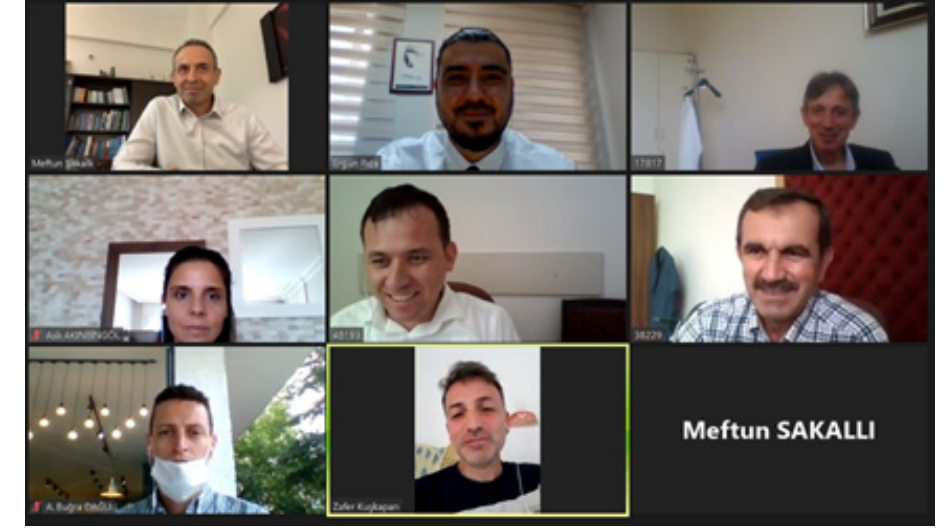
Kamu İSG Ailesinin temel amacı kamu kurum ve kuruluşlarının iş sağlığı ve güvenliği faaliyetleri esnasında karşılaştıkları sorunları öğrenerek bu sorunlara çözüm önerileri geliştirmek, görece iş sağlığı ve güvenliği konusunda yeterliliği az olarak görünen ve bu konuda işbirliği talepe eden kurumlarla işyerinde oluşturulması gereken iş sağlığı ve güvenliği modellemesine ilişkin çalışmalar yürütmek, iş sağlığı ve güvenliği konusunda ortaya konulması gereken politika ve taahhüdün içeriğini ve tüm kuruma nasıl yayılabileceğini belirlemek, iş sağlığı ve güvenliğine ilişkin teknik uygulamaların gerçekleştirilmesi özelinde bilgiler vererek kurum/kuruluşlarda iş sağlığı ve güvenliği çitasını yükseltebilmektir.

Kamu İSG Ailesi'ni genişletmek amacıyla Kamu İş Sağlığı ve Güvenliği İstişare Toplantıları düzenlenmektedir. Kamu İstişare Toplantılarında, kamu kurum ve kuruluşlarında iş sağlığı ve güvenliği çalışmalarının planlanması amacıyla belirlenen modelleme ve iş sağlığı ve güvenliği faaliyetlerinin etkinliğinin artırılması için Genel Müdürlüğümüzce öneriler aktarılmakta olup, iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili mevzuat yükümlülükleri, iş sağlığı ve güvenliğinin yürütümü sırasında karşılaşılan problemler ve iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili soru ve öneriler istişare edilmektedir.

Yapılan toplantılarda Genel Müdürlüğümüz tarafından, kamu kurum ve kuruluşlarında işveren vekili kim olmalı, iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili tüm tedbirlerden işverenin mesul olması sebebiyle, iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerini yürütmek üzere belirlenen birimin doğrudan işveren vekiline bağlı oluşturulmasının uygun olacağı, İSG profesyoneli için kadro ihdasının yapılmasının faydalı olacağı ve önlemenin ödemekten daha kolay olduğu bu nedenle İSG hizmetleri için ödenecek ücretlerin daha sonra meydana gelebilecek kaza ya da hastalıklarla hiçbir şekilde kıyaslanamayacağına ilişkin görüşlerimiz kurum yetkililerine iletilmektedir.

Kamu İSG Ailesi çalışmalarının başladığı günden bu yana toplam 50 farklı kurum/kuruluşla istişare toplantıları yapılmıştır. Söz konusu toplantılara Genel Müdürlüğümüz ve ilgili kurum/kuruluşun üst düzey yöneticileri, iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili birim personeli katılım sağlamakta olup, ilgili kurum/kuruluşun üst düzey yöneticilerin iş sağlığı ve güvenliğine verdikleri önem ve iyi uygulamaları görmek bizler için mutluluk vesilesi olmuştur.

İlk istişare toplantısı 25 Eylül 2020 tarihinde TBMM ile gerçekleştirilmiş, TBMM'nin iş sağlığı ve güvenliğine dair faaliyetleri değerlendirilmiştir.

Kamu İstişare Toplantısı yapılan kurum/ kuruluşlar; Merkez İdareler:

- Türkiye Büyük Millet Meclisi (TBMM)
- T.C. Ticaret Bakanlığı
- T.C. Milli Eğitim Bakanlığı
- T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı
- T.C. Sağlık Bakanlığı
- T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı
- T.C. İçişleri Bakanlığı
- T.C. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı
- T.C. Gençlik ve Spor Bakanlığı
- Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı (AFAD)
- Diyanet İşleri Başkanlığı
- Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü (MAPEG)
- Yükseköğretim Kurulu (YÖK)
- Basın İlan Kurumu
- Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü (DSİ)
- Et Süt Kurumu
- Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu (TÜBİTAK)
- Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü (MTA)
- Türkiye İş Kurumu (İŞKUR)
- Merkezi Finans ve İhale Birimi (CFCU)
- İŞKUR Ankara İl Müdürlüğü
- SGK Ankara İl Müdürlüğü
- Türk Standardları Enstitüsü (TSE)
- Meteoroloji Genel Müdürlüğü
- Kişisel Verileri Koruma Kurulu (KVKK)
- T.C. Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK)
- Orman Genel Müdürlüğü
- İzmir Kalkınma Ajansı
- Tapu Kadastro Genel Müdürlüğü
- Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı (TÜSEB)

Belediyeler:

- İstanbul Büyükşehir Belediyesi
- Manisa Büyükşehir Belediyesi
- Bursa Büyükşehir Belediyesi
- Mamak Belediyesi
- Yenimahalle Belediyesi
- Samsun Büyükşehir Belediyesi
- Trabzon Büyükşehir Belediyesi
- Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesi
- Balıkesir Büyükşehir Belediyesi
- Konya Büyükşehir Belediyesi
- Sakarya Büyükşehir Belediyesi

Kamu İktisadi Teşebbüsleri:

- Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğü
- Türkiye Elektrik İletim A.Ş. (TEİAŞ)
- TÜRKSAT Uydu Haberleşme Kablo TV ve İşletme A.Ş.
- Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü (TİGEM)
- Atatürk Orman Çiftliği
- İstanbul Deniz Otobüsleri Sanayi ve Ticaret A.Ş. (İDO)

Üniversiteler:

- Yıldırım Beyazıt Üniversitesi
- Ankara Üniversitesi
- Dokuz Eylül Üniversitesi

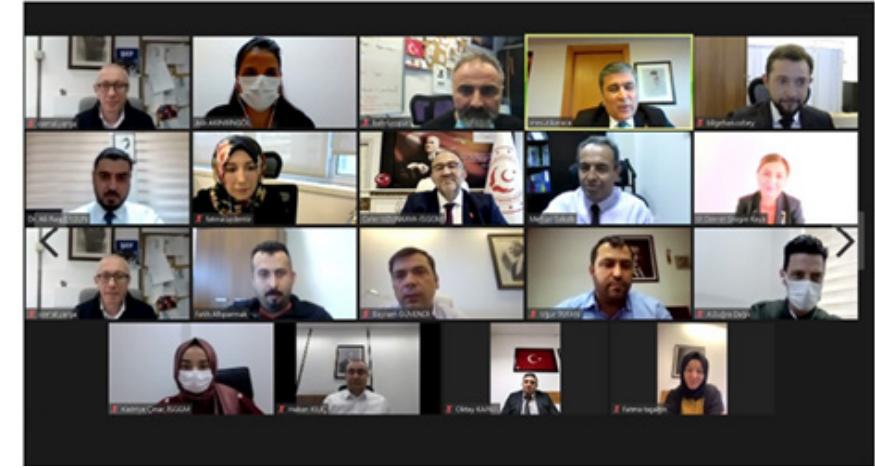

Kamu İSG Ailesi her geçen gün büyümeye devam etmektedir ve nihai amaç ülkemizdeki tüm kamu kurum ve kuruluşlarıyla görüşmeler yaparak her birini bu ailenin üyesi olarak aramızda görmektir. Bu amaç doğrultusunda kamu kurum ve kuruluşuyla istişare toplantılarımız sürmektedir.

Kamu İSG Ailesi üyelerinin İSG kurul toplantılarına da Genel Müdürlük olarak katılım sağlıyoruz.

Kamu İSG Ailesi kapsamında DSI, MTA, İDO ve TÜBİTAK kurumlarının iş sağlığı ve güvenliğine dair faaliyetlerinin değerlendirildiği ve bu alanda alınacak önlemlerin görüşüldüğü İSG Kurulu toplantılarına da Genel Müdürlük olarak katılım sağladık.

TÜBİTAK'ın 17 Mart 2021 tarihinde gerçekleşen İSG Kurul toplantısının açılış konuşmalarını Genel Müdürümüz Cafer UZUNKAYA ve TÜBİTAK Genel Sekreteri Mesut KARACA yaptılar. Söz konusu İSG kurul toplantısında, kurumun iş sağlığı ve güvenliği koşullarına dair faaliyetleri değerlendirilerek yapılması gerekenler ve özellikle içerisinde bulunduğumuz pandemi dönemine özgü hususlar ve alınacak önlemler değerlendirilmiştir.

Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü'nün 23 Mart 2021 tarihinde gerçekleşen İSG Kurul toplantısının açılış konuşmalarını Genel Müdürümüz Cafer UZUNKAYA ve DSI Genel Müdürü Kaya YILDIZ yaptılar. İş sağlığı ve güvenliği gibi son derece kritik öneme sahip bir konuyu üst yönetim olarak sahiplenen DSI'nin İSG kurul toplantısında, iş sağlığı ve güvenliği şartlarını iyileştirmek adına İSG profesyonellerinin, yöneticilerinin ve çalışanlarının aynı masada müzakerede bulunabilmelerini sağlayarak iş kazası ve meslek hastalıklarını önleme adına örnek uygulamaları değerlendirilmiştir.

Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü'nün 31 Mart 2021 tarihinde gerçekleşen İSG Kurul toplantısının açılış konuşmalarını Genel Müdürümüz Cafer UZUNKAYA ve Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürü Doç. Dr. Yasin ERDOĞAN yaptılar. Türkiye'nin en köklü kurumlarından olan ve katma değeri en yüksek iş ve işlemleri yürüten MTA Genel Müdürlüğü'nün İSG kurul toplantısında, kurumun iş sağlığı ve güvenliğine dair faaliyetleri değerlendirilerek yapılması gerekenler ve özellikle içerisinde bulunduğumuz pandemi dönemine özgü hususlar ve önlemler ele alınmıştır.

İstanbul Deniz Otobüsleri Sanayi ve Ticaret A.Ş.'nin 23 Haziran 2021 tarihinde gerçekleşen İSG Kurul toplantısının açılış konuşmalarını Genel Müdürümüz Cafer UZUNKAYA, İDO Genel Müdürü Murat ORHAN ve Türkiye Denizciler Sendikası Genel Başkanı İrfan METE yaptılar. İDO'nun diğer kamu kurum ve kuruluşlarının yürüttüğü iş sağlığı ve güvenliği faaliyetlerine örnek olmasından duyduğumuz memnuniyetin aktarıldığı İSG kurul toplantısında iş sağlığı ve güvenliği farkındalığının daha da artırılması, İDO'nun iş sağlığı ve güvenliği faaliyetlerinin daha da geliştirilmesi üzerine görüşlere yer verilmiştir.

Kamu İSG Ailesinin diğer üyelerinin iş sağlığı ve güvenliğine dair faaliyetlerini değerlendirmek üzere Genel Müdürlük olarak İSG Kurullarına katılım sağlamaya devam edeceğiz.

KAMU İSG PLATFORMU

Kamu İSG Platformu, kamu kurum ve kuruluşlarında iş sağlığı ve güvenliği uygulamalarında çalışan, işveren ve işveren vekillerine, mevzuat hükümlerinin pratik olarak uygulamasının nasıl yapılacağı ile kurum ve kuruluşlara en uygun çözümlerinin seçilmesi konusunda yardımcı olması ve uygulamaya yönelik ihtiyaç duyulacak bilgilere tek bir platformdan ulaşılması amacıyla hazırlanmıştır. Söz konusu platformda kamu kurum ve kuruluşlarına özel olarak hazırlanan rehberler, kılavuzlar, kontrol listeleri, bilgi kartları vb. İSG ile ilgili dokümanlar ve görsel bilgilendirme amaçlı videolar bir araya getirilerek tek bir platformda sunulmuştur.

Kamu İSG Platformu'na <https://www.csgb.gov.tr/kamuisg> internet sitesinden erişim sağlanmaktadır.

Kamu İSG Platformu'nun haberler bölümünden Genel Müdürlüğümüz ve tüm kamu kurum ve kuruluşları ile yapılan istişare toplantıları, düzenlenen panel vb. işbirlikler hakkında tüm güncel haberlere erişim sağlanabilir.

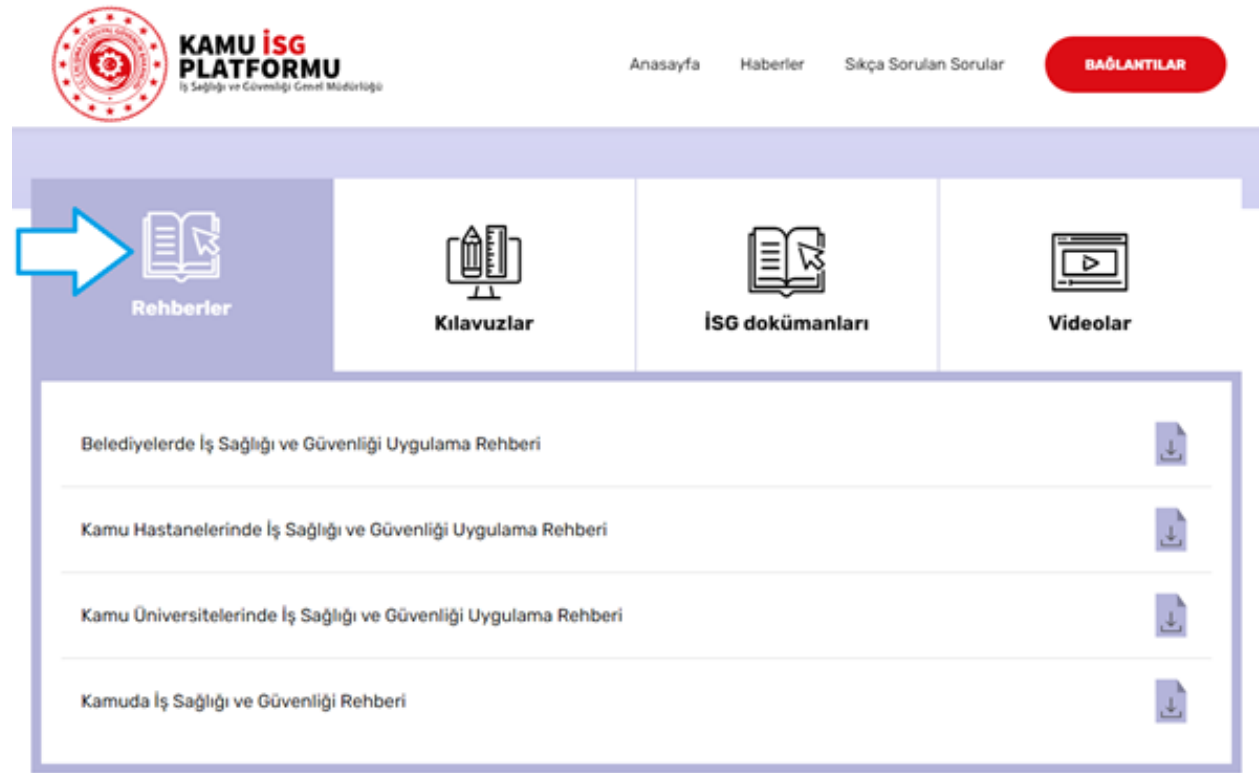
Kamu İSG Platformu'nun sıkça sorulan sorular bölümü kamu kurum ve kuruluşlarının iş sağlığı ve güvenliği alanında tüm sorularına cevap bulabileceği şekilde hazırlanmıştır.

Kamu İSG Platformu'nun rehberler bölümünde,

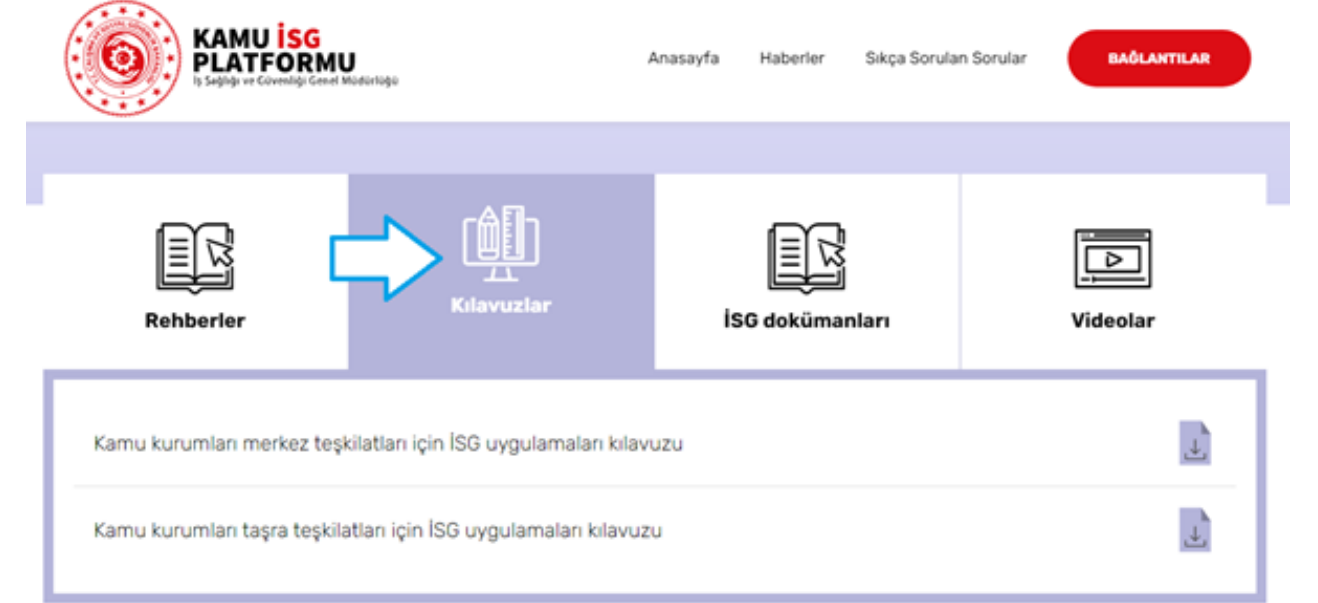
- Belediye İş Sağlığı ve Güvenliği Uygulama Rehberi
- Kamu Hastanelerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Uygulama Rehberi
- Kamu Üniversitelerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Uygulama Rehberi
- Kamuda İş Sağlığı ve Güvenliği Rehberi

bulunmakta olup, ihtiyaç doğrultusunda hazırlanan yeni rehberlerin eklenmesiyle güncel tutulacaktır.

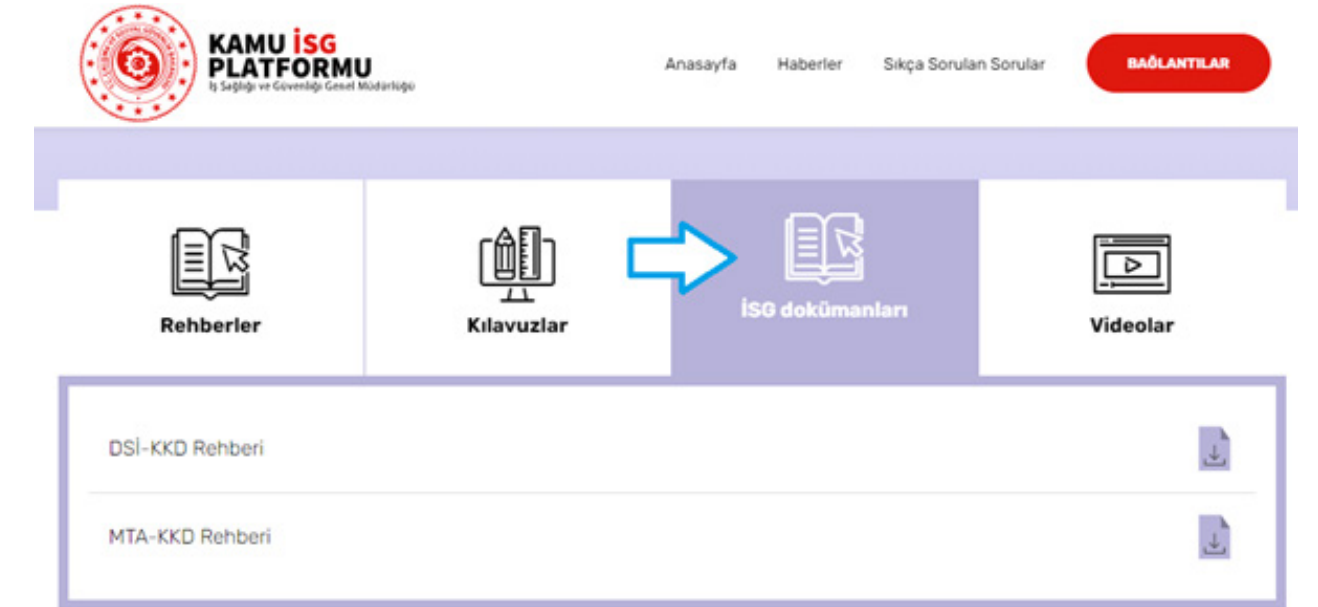

Kamu İSG Platformu'nun kılavuzlar bölümünde,

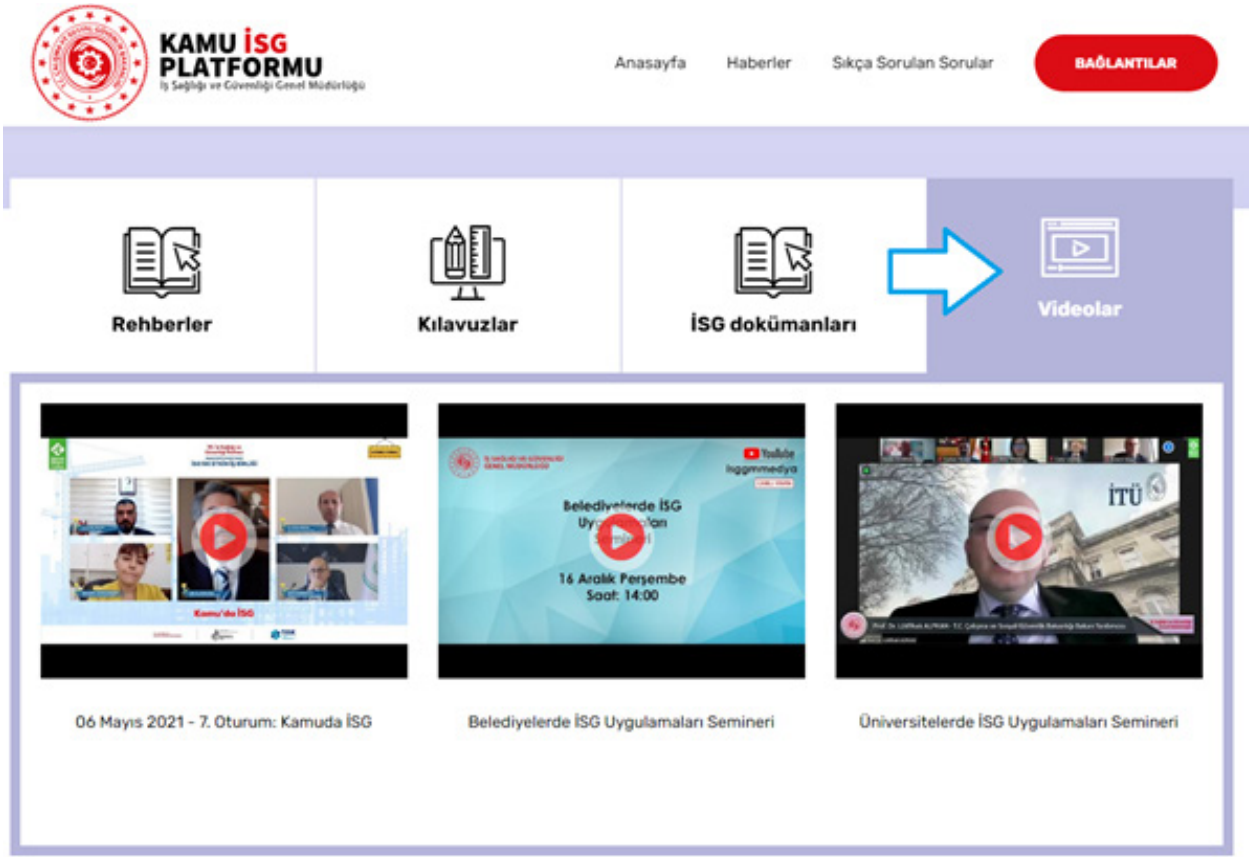
- Kamu kurumları merkez teşkilatları için İSG uygulamaları kılavuzu
- Kamu kurumları taşra teşkilatları için İSG uygulamaları kılavuzu

Kamu İSG Platformu'nun İSG dokümanları bölümünden kamu kurum ve kuruluşların hazırladığı dokümanlara erişim sağlanabilir.

Kamu İSG Platformu'nun videolar bölümünden kamu kurum ve kuruluşlarına yönelik gerçekleştirilen panel, sempozyum vb. etkinliklerin oturum videolarına ve bilgilendirici içeriğine erişim sağlanabilir.

KAMU KURUM VE KURULUŞLARINDA İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ

Dr. Ali Rıza ERGUN, Kamu İSG Şube Sorumlusu, ÇSGB

Aslı GÖHER AKINBİNGÖL, Çalışma Uzmanı, ÇSGB

A.Buğra DAĞLI, Çalışma Uzmanı, ÇSGB

Dr. Raziye ERTUĞRUL UYAR, Çalışma Uzmanı, ÇSGB

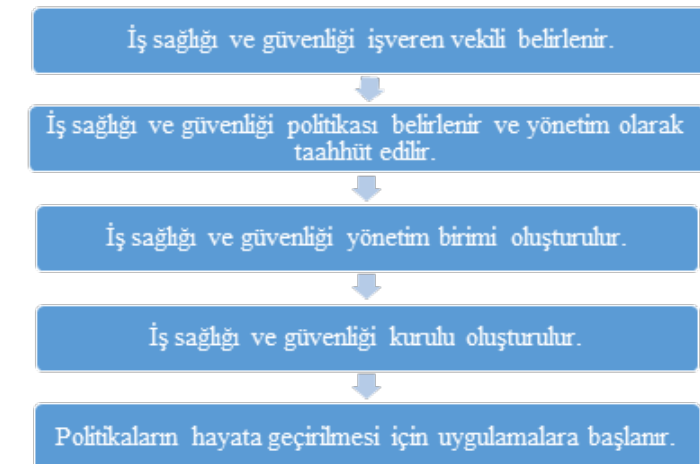
6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu işyerlerinde iş sağlığı ve güvenliğinin sağlanması ve mevcut sağlık ve güvenlik şartlarının iyileştirilmesi için işveren ve çalışanların görev, yetki, sorumluluk, hak ve yükümlülüklerini düzenlemesi amacıyla 30.06.2013 tarihli ve 28339 sayılı Resmi Gazete' de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Söz konusu kanun, kamu sektörüne ait bütün işlere ve işyerlerine, bu işyerlerinin işverenleri ile işveren vekillerine, çırak ve stajyerler de dâhil olmak üzere tüm çalışanlarına faaliyet konularına bakılmaksızın uygulanmaktadır. Kanun'un istisna tuttuğu;

- Fabrika, bakım merkezi, dikimevi ve benzeri işyerlerindeki hariç Türk Silahlı Kuvvetleri, genel kolluk kuvvetleri ve Milli İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığının faaliyetleri,
- Afet ve acil durum birimlerinin müdahale faaliyetleri,
- Hükümlü ve tutuklulara yönelik infaz hizmetleri sırasında, iyileştirme kapsamında yapılan işyurdu, eğitim, güvenlik ve meslek edindirme faaliyetlerinde

İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu hükümleri kamu kurum ve kuruluşlarında da uygulanmamaktadır.

Kanunun Yürürlük başlıklı 38. Maddesi uyarınca; iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerine ilişkin 6. maddesi ve iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinin desteklenmesine ilişkin 7. Maddesi hükümleri gereği iş güvenliği uzmanı, işyeri hekimi ve diğer sağlık personeli görevlendirme yükümlülüğü hususunda 4857 sayılı İş Kanununun mülga 81 inci maddesi kapsamında çalışanlar hariç kamu kurum ve kuruluşları için 31.12.2023 tarihine kadar hazırlık süresi tanınmış olup, bu maddeler dışında kalan tüm maddeler ve uygulamaları yürürlükte.

Kamu kurum ve kuruluşlarının iş sağlığı ve güvenliği (İSG) faaliyetlerinin yürütümü için yapılması gerekenler aşağıda yer alan şekilde beş adımda özetlenebilir.

Kamu Kurum ve Kuruluşlarında İşveren/İşveren Vekili

6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu; işvereni ‘çalışan istihdam eden gerçek veya tüzel kişi yahut tüzel kişiliği olmayan kurum ve kuruluşlar’ şeklinde tanımlarken; işveren adına hareket eden, işin ve işyerinin yönetiminde görev alan işveren vekillerinin de bu Kanun bakımından işveren sayılacağını ifade etmektedir. Dolayısı ile kamu kurum ve kuruluşlarında işin ve işyerinin yönetiminde görev alan kamu görevlileri İSG uygulamaları bakımından işveren gibi değerlendirilmektedir.

Kamu tüzel kişiliğinin işveren olduğu düşünülerek bu tüzel kişiliği temsil ile sevk ve idareye yetkili en üst amir işveren vekili sıfatı ile işveren gibi değerlendirilecektir. Kurum ve kuruluşlarda yer alan diğer yöneticilerin de kendi sorumluluk alanlarında Devlet tüzel kişiliği adına hareket ederek işin ve işyerinin yönetimine katıldıklarından sorumluluk alanlarıyla sınırlı olmak üzere işveren vekili olduklarının bilinmesi önemlidir.

Kamu işyerlerinde iş sağlığı ve güvenliği uygulamalarını hayata geçirmek üzere bir iş sağlığı ve güvenliği işveren vekili belirlenmesi faydalı olacaktır. Belirlenecek iş sağlığı ve güvenliği işveren vekilinin hem uygulamaları yönetecek ve hayata geçirecek kadar yetki sahibi olması hem de gerektiğinde ilgili çalışmalara aktif katılım sağlayabilmesi gerekmektedir.

İş Sağlığı ve Güvenliği Politikası ve Yönetimin İSG Taahhüdü

İş sağlığı ve güvenliğinin kamu kurum ve kuruluşlarında önemiyetle benimsenmesi ve tüm çalışanlarca dikkate alınması için işverenlerin bu konuya verdikleri önemi ve desteği açıkça dile getirdikleri bir İSG politikası oluşturulmaları ve bu politikanın uygulanacağını taahhüt etmeleri önemlidir. Söz konusu politika ilgili kamu kurum/kuruluş dahilindeki tüm birimlere ve taşra teşkilatlarına aktarılmalı, her kademedeki yöneticiler ve tüm çalışanlar tarafından haberdar olunması ve benimsenmesi sağlanmalıdır.

İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetim Birimi

Kamu kurum ve kuruluşlarında iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili teknik çalışmaları planlamak, uygulamaları hayata geçirmek ve gerekli takipleri yapmak üzere bir birim kurulmalıdır. Kurulacak birimin doğrudan iş sağlığı ve güvenliği işveren vekiline bağlı olması ve emir ve talimatları iş sağlığı ve güvenliği işveren vekilinden alması yönetimin gösterdiği İSG taahhüdünün yansıması olarak oldukça önemlidir.

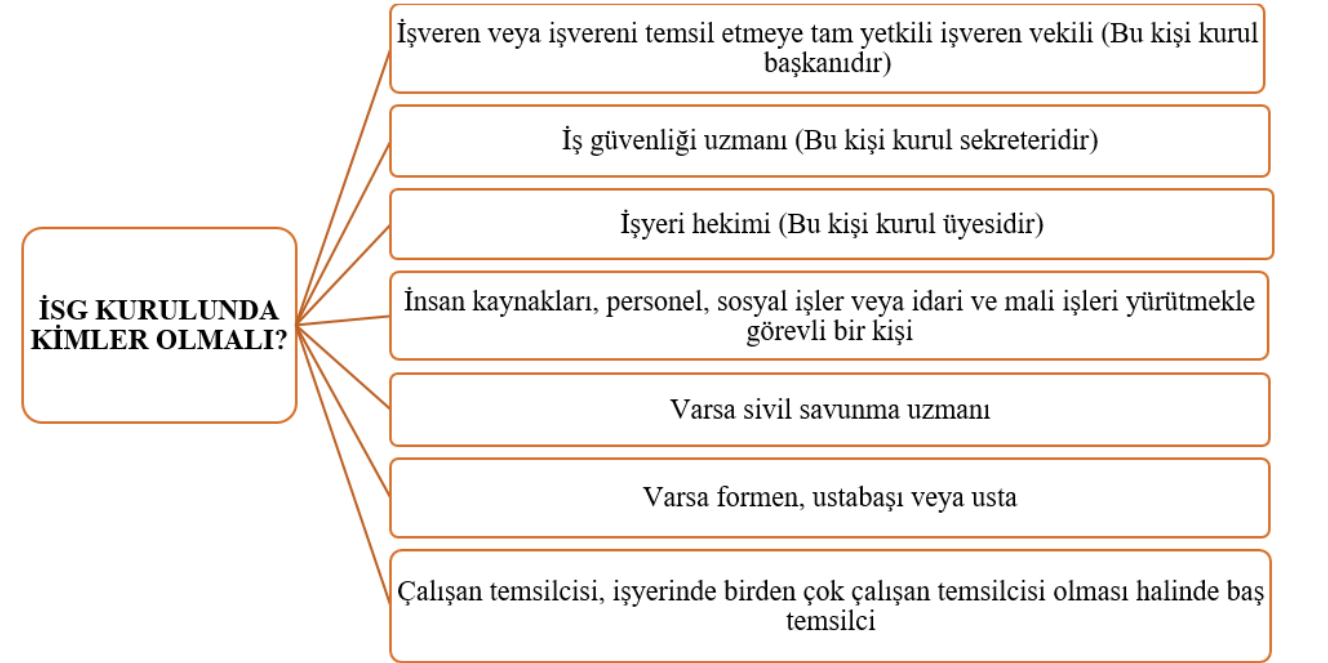
İş sağlığı ve güvenliği konusunda rehberlik ve danışmanlık yapmak üzere söz konusu birimde görevlendirilen personelin etik ilkeleri doğrultusunda mesleki bağımsızlıklarının sağlanması ve İSG uygulamalarının kesintisiz olarak devam ettirilebilmesi için hiyerarşik yapıda kadro olarak da iş sağlığı ve güvenliği işveren vekiline direkt bağlı olmaları önemlidir.

İş Sağlığı ve Güvenliği Kurulu

50’den fazla çalışanı olan ve altı aydan fazla sürekli işlerin yapıldığı kamu işyerlerinde iş sağlığı ve güvenliği kurulunun oluşturulması ve işyerinin tehlike sınıfına uygun mevzuatta belirlenen düzenli aralıklarla toplanması gerekmektedir. 50 ve daha fazla çalışan sayısı kapsamına, memurlar da dahil olmak üzere işyerinde sigortalı olarak çalışan herkes girmektedir.

Kamu kurumları birden fazla işyerine sahip ve buralarda da 50 ve daha fazla çalışan bulunuyor ise ayrı iş sağlığı ve güvenliği kurulu oluşturmaları mümkün bulunmaktadır. Bununla birlikte faaliyet ve hizmet bütünlüğü açısından merkezdeki İSG kurulunun diğer işyerlerinde ki faaliyetleri de değerlendirmeye alması mümkündür.

Kurumlarda birden çok iş sağlığı ve güvenliği kurulu bulunuyor ise bunlar arasında iletişim kurulması ve kurulları arasında koordinasyon sağlanması gerekmektedir.

İş Sağlığı ve Güvenliği Hizmetleri

Kamu kurum ve kuruluşlarında çalışanlara iş sağlığı ve güvenliği hizmeti sunmaya başlamadan önce hizmetlerin sunumu için öncelikle çalışan sayısı ve tehlike sınıfı belirlenmelidir.

• Çalışan Sayısının Belirlenmesi

Kamu kurum ve kuruluşlarında; 4857 Sayılı İş Kanunu kapsamında çalışan kişileri/sayıları, 657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu kapsamında çalışanları/sayıları, diğer mevzuat uyarınca görev yapan kişiler/sayıları ve kurum içerisinde faaliyet gösteren kurum çalışanları/sayıları (alt işverenler ve kendi namına çalışanlar hariç) belirlenmelidir.

• Tehlike Sınıfının Belirlenmesi

İşyerleri az tehlikeli, tehlikeli ve çok tehlikeli olmak üzere üç farklı kategoride değerlendirilmektedir. Tehlike sınıfını belirleyebilmek için öncelikle kamu kurum ve kuruluşunda yapılan asıl işin tanımının yapılması gerekmektedir. Daha sonra yapılan işin İş Sağlığı ve Güvenliğine İlişkin İşyeri Tehlike Sınıfları Tebliği'nde karşılığı olan tehlike sınıfını bulunmalı ve ilgili tebliğde yer alan iş kolları incelenerek asıl işe uygun faaliyet ve ilgili faaliyetin tehlike sınıfı belirlenmelidir.

• İSG Profesyonellerinin Görevlendirilmesi

İSG profesyonellerinin işyerinde çalışan sayısına ve işyerinin tehlike sınıfına uygun olacak şekilde ve sürelerde görevlendirilmesi gerekmektedir. İş güvenliği uzmanı, işyeri hekimi ve on ve daha fazla çalışanı olan çok tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde diğer sağlık personeli gerekli şartları sağlaması halinde çalışanlar arasından görevlendirilebilir.

Kamu kurum ve kuruluşlarının çalışanları arasında belirlenen niteliklere sahip personel bulunmaması hâlinde, iş sağlığı ve güvenliği hizmetinin tamamı veya bir kısmını T.C. Çalışma Sosyal Hizmetler Bakanlığı tarafından yetkilendirilmiş olan ortak sağlık ve güvenlik birimlerinden veya toplum sağlığı merkezlerinden hizmet alınarak yerine getirilebilir.

Risk Değerlendirmesi

Kamu kurum ve kuruluşlarında güvenli çalışma ortamlarının oluşturulması ve bu ortamın sürekliliğinin sağlanması için işyerinde risk değerlendirmesi yapılması zorunludur. Risk değerlendirmesinin yapılması işyerinde mevcut ve muhtemel risklerin tespiti ve bunlardan doğabilecek olumsuz sonuçların ortadan kaldırılması açısından önemlidir.

Risk değerlendirmesi temel olarak aşağıda belirtilen aşamalar göz önünde bulundurularak yapılmalıdır.

- Risk değerlendirmesi ekibinin oluşturulması
- Risk değerlendirmesi metoduna karar verilmesi
- Tehlikelerin tanımlanması
- Risklerin belirlenmesi ve analizi
- Risk kontrol tedbirlerinin kararlaştırılması
- Dokümantasyon

Risk değerlendirmesinin;

- İşyerinin taşınması veya binalarda değişiklik yapılması,
- İşyeri dışından kaynaklanan ve işyerini etkileyebilecek yeni bir tehlikenin ortaya çıkması,
- Çalışma ortamı ölçümü ve sağlık gözetim sonuçlarına göre gerekli görülmesi,
- Çalışma ortamına ait sınır değerlere ilişkin bir mevzuat değişikliği olması,
- İş kazası, meslek hastalığı veya ramak kala olay meydana gelmesi,
- Üretim yönteminde değişiklikler olması,
- İşyerinde uygulanan teknoloji, kullanılan madde ve ekipmanlarda değişiklikler meydana gelmesi durumlarında yenilenmesi gerekmektedir.

Kamu İş Sağlığı ve Güvenliği Platformu

Ayrıca risk değerlendirmesinin işyerinin tehlike sınıfına uygun İş Sağlığı ve Güvenliği Risk Değerlendirmesi Yönetmeliği'nde belirlenen düzenli aralıklarla da yenilenmesi gerekmektedir.

2 Yılda 1	• Çok Tehlikeli Sınıfta Yer Alan İşyerlerinde
4 Yılda 1	• Tehlikeli Sınıfta Yer Alan İşyerlerinde
6 Yılda 1	• Az Tehlikeli Sınıfta Yer Alan İşyerlerinde

Çalışanların İSG Eğitimleri

Kamu kurum ve kuruluşunda görev alan tüm personelin fiilen çalışmaya başlamadan önce işe başlama eğitimi alması ve işyerinin tehlike sınıfına uygun Çalışanların İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimlerinin Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik'te belirlenen düzenli aralıklarla temel İSG eğitimi alması sağlanmalıdır.

1 Yılda 16 Saat	• Çok Tehlikeli Sınıfta Yer Alan İşyerlerinde
2 Yılda 12 Saat	• Tehlikeli Sınıfta Yer Alan İşyerlerinde
3 Yılda 8 Saat	• Az Tehlikeli Sınıfta Yer Alan İşyerlerinde

Çalışanlara çalışma yeri veya iş değişikliği, iş ekipmanının değişmesi, yeni teknoloji uygulanması gibi durumlar nedeniyle ortaya çıkacak risklerle ilgili eğitimler ayrıca verilmelidir. İş kazası geçiren veya meslek hastalığına yakalanan çalışana işe dönüşünde çalışmaya başlamadan önce, kazanın veya meslek hastalığının sebepleri, korunma yolları ve güvenli çalışma yöntemleri ile ilgili ilave eğitimler ile herhangi bir sebeple altı aydan fazla süreyle işten uzak kalanlara, tekrar işe başlatılmadan önce bilgi yenileme eğitimlerinin verilmesi gerekmektedir.

Mesleki eğitim alma zorunluluğu bulunan tehlikeli ve çok tehlikeli sınıfta yer alan işlerde, yapacağı işle ilgili mesleki eğitim aldığını belgeleyemeyenlerin bu işlerde çalıştırılamazlar.

Çalışanların Sağlık Gözetimi

Kamu kurum ve kuruluşunda görev alan tüm personelin;

- İşe girişlerde,
- İş değişikliklerinde,
- İş kazası, meslek hastalığı veya sağlık nedeniyle tekrarlanan işten uzaklaşmalarından sonra işe dönüşlerinde talep etmeleri hâlinde,
- İşin devamı süresince, çalışanın ve işin niteliği ile işyerinin tehlike sınıfına göre belirlenen düzenli aralıklarla

sağlık muayenelerinin yapılması işverence sağlanmalıdır.

En Az Yılda 1	• Çok Tehlikeli Sınıfta Yer Alan İşyerlerinde
En Az 3 Yılda 1	• Tehlikeli Sınıfta Yer Alan İşyerlerinde
En Az 5 Yılda 1	• Az Tehlikeli Sınıfta Yer Alan İşyerlerinde
En Az 6 Ayda 1	• Özel Politika Gerektiren Grupta Yer Alan Çalışanlar İçin

Sağlık raporlarının işyeri hekimlerince düzenlenmesi gerekmekte olup henüz işyeri hekimi görevlendirme zorunluluğu olmayan kamu işyerlerinde kamu sağlık hizmeti sunucuları tarafından bu raporların düzenlenmesi mümkündür. Sağlık gözetiminden doğacak maliyetin çalışanlara yansıtılmamalı, tehlikeli ve çok tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde çalışacakların, yapacakları işe uygun olduklarını belirten sağlık raporu olmadan işe başlatılmamalıdır.

Acil Durum Planları

Kamu kurum ve kuruluşlarında meydana gelebilecek acil durumlar önceden değerlendirilmeli, acil durumlar belirlenmeli ve acil durum planları hazırlanmalıdır. Acil durum planlarının tüm teşkilatı kapsayacak şekilde tüm faaliyetler ve çalışanlar göz önüne alınarak oluşturulması gerekmektedir. Söz konusu planlarda aşağıdaki aşamalar göz önünde bulundurulmalıdır;

- Acil durumların belirlenmesi,
- Önleyici ve sınırlayıcı tedbirlerinin alınması,
- Görevlendirilecek kişilerin belirlenmesi,
- Müdahale ve tahliye yöntemlerinin oluşturulması,
- Dokümantasyon,
- Tatbikat,
- Acil durum planlarının yenilenmesi.

Acil durum planlarının işyerinin tehlike sınıfına uygun İşyerinde Acil Durumlar Hakkında Yönetmelik'te belirlenen düzenli aralıklarla yenilenmesi gerekmektedir.

2 Yılda 1	• Çok Tehlikeli Sınıfta Yer Alan İşyerlerinde
4 Yılda 1	• Tehlikeli Sınıfta Yer Alan İşyerlerinde
6 Yılda 1	• Az Tehlikeli Sınıfta Yer Alan İşyerlerinde

Hazırlanan acil durum planının uygulama adımlarının düzenli olarak takip edilebilmesi ve uygulanabilirliğinden emin olmak için kamu işyerlerinde yılda en az bir defa olmak üzere tatbikat yapılmalıdır.

Kamu kurum ve kuruluşlarında acil durumlara hazırlıklı olmak üzere söndürme ekibi, kurtarma ekibi, koruma ekibi ve ilk yardım ekibi oluşturulmalıdır.

Söndürme, kurtarma ve koruma ekiplerinin her biri için işyerlerinin tehlike sınıfına göre;

- Çok tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde her 30 çalışana kadar,
 - Tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde her 40 çalışana kadar,
 - Az tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde her 50 çalışana kadar
- uygun donanıma sahip ve özel eğitilmiş en az birer çalışanı destek elemanı olarak görevlendirilmelidir.

10'ndan az çalışanı olan işyerlerinde; acil durumlara ilişkin ulusal ve yerel kurum ve kuruluşlarla irtibatı sağlamak ve birinci fıkrada yer alan ekiplerden söndürme, kurtarma ve koruma ekiplerinin tamamı için uygun donanıma sahip ve özel eğitilmiş en az bir çalışanın destek elemanı olarak görevlendirilmesi yeterlidir. İlk yardım ekibi için ise; İlk Yardım Yönetmeliği esaslarına göre destek elemanı görevlendirilir.

Çalışan Temsilcisi

Kamu kurum ve kuruluşlarında işyerinin değişik bölümlerindeki riskler ve çalışan sayılarını göz önünde bulundurarak dengeli dağılıma özen göstermek kaydıyla, mevzuatta belirtilen usuller ile belirtilen sayılarda çalışan temsilcisi görevlendirilmelidir. Birden fazla çalışan temsilcisinin bulunması durumunda baş temsilcinin belirlenmesi ve işyerinde yetkili sendika bulunması hâlinde, işyeri sendika temsilcilerinin çalışan temsilcisi olarak da görev yapması sağlanmalıdır.

İş Kazası ve Meslek Hastalığı Bildirimi

Bütün iş kazalarının ve meslek hastalıklarının kaydı tutulmalı ve gerekli incelemeleri yapılarak bunlar ile ilgili raporlar düzenlemeli ve kanuni sürelerde Sosyal Güvenlik Kurumu'na bildirimde bulunulmalıdır. Bu hususların tüm kurum üzerinde bilgi akışı sağlayacak şekilde planlamasının yapılması, bildirimde bulunulması ve değerlendirilmelerinin ele alınması İSG işveren vekilinin mahiyetinde İSG yönetim birimince sağlanmalıdır.

Ramakkala olaylar da incelenerek bunlar ile ilgili raporlar düzenlenmeli, risk değerlendirilmesi, acil durum planları gibi uygulamalarda özellikle ele alınması sağlanmalıdır.

MADEN TETKİK VE ARAMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ ÇALIŞMALARI

Özgür AKTAŞ, İş Sağlığı ve Güvenliği Şube Müdürü, MTA

Bu makale ile Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü bünyesindeki iş sağlığı ve güvenliği çalışmaları ve örnekleri hakkında bilgiler verilip, kamu kurum ve kuruluşlarında sürecin nasıl işletilebileceği konusunda fikirler paylaşılacaktır.

Kurumumuz merkez yerleşkesi Ankara ili, Çankaya ilçesi, Çukurambar mahallesinde 400 dönüm arazi üzerine kuruludur.

Yerleşkemizde hemen hemen her iş kolunda faaliyet gösteren birimlerimiz bulunmaktadır. İş sağlığı ve güvenliği çalışmaları, ilgili mevzuatlar çerçevesinde ve genel iş güvenliği kurallarına uygun olarak asla taviz verilmeden sürdürülmektedir. Kurumumuzun teşkilat yapısı 13 Daire Başkanlığı ve farklı şehirlerde bulunan 12 Bölge Müdürlüğünden oluşmaktadır. Kurumumuzda iş sağlığı ve güvenliği hizmetleri, şube müdürlüğü yapısında faaliyet göstermektedir. İş Sağlığı ve Güvenliği Kurulu ise Genel Müdür Yardımcısına bağlı çalışmakta olup en üst derecede temsil edilmektedir ve kurulda alınan geneli ilgilendiren kararlar Genel Müdürlüğümüz ve Bölge Müdürlüklerimizi bağlamaktadır. Merkez yerleşkemizde dört İş Güvenliği Uzmanı ve iki İşyeri Hekimi görev yapmaktadır. Bölge Müdürlüklerimizin altı tanesinde iş güvenliği uzmanı görevlendirmesi yapılmış olup diğer bölge müdürlüklerimizde ise iş sağlığı ve güvenliği hizmetleri hizmet alımı yoluyla karşılanmaktadır.

Merkez yerleşke, “İşyeri Tehlike Sınıfları Tebliğine” göre merkez işyeri ve sondaj işyeri olarak iki işyerine ayrılmıştır. Merkez işyeri tehlikeli sınıfta, sondaj işyeri ise çok tehlikeli sınıfta yer almaktadır. Tehlikeli ve çok tehlikeli sınıfta bulunmamızdan kaynaklı iş sağlığı ve güvenliği hizmetleri ilgili mevzuatlara uygun olarak aktif olarak sürdürülmektedir.

Kamu İş Sağlığı ve Güvenliği Platformu

Bu makalede merkez yerleşkedeki iş sağlığı ve güvenliği faaliyetleri ile ilgili çalışmalar aktarılacaktır. Merkez yerleşkemiz irili ufaklı 50 binadan oluşmaktadır. Binalarımızın hepsinde acil durum planları yapılmış olup birçoğunda 3'ncü periyoda geçilmiştir. Her binamızda çalışan sayımıza göre destek elemanları görevlendirilmiş olup, eğitimleri tamamlanmıştır. Tahliye tatbikatlarımız her yıl düzenli olarak yapılmakta olup kayıt altına

alınmaktadır. Her binamızın girişinde acil durum panosu mevcut olup, destek elemanlarının listesi de panoda bulunmaktadır. Ayrıca panonun yan tarafında mevcut bina hangi iş koluna ait ise, o iş koluna ait çalışma talimatları duvar tipi föylükler de bulunmaktadır. Destek elemanı güncelliği dinamik bir yapıda işlemekte olup birim değiştiren, emekli olan veya işten ayrılan çalışanların yerine ilgili birim tarafından görevlendirme yapıp, İş Sağlığı ve Güvenliği Şube Müdürlüğüne bildirilmektedir. Şube Müdürlüğü tarafından talepler

toplanıp, destek elemanı eğitimi verilmektedir.

Yeraltı arama, araştırma faaliyetlerini gerçekleştiren kurumumuz, Türkiye'nin dört bir yanında açtığı arazi işyerlerinde proje süresince mahalli işçi olarak tanımladığımız geçici işçi çalıştırılmaktadır. Tehlikeli ve çok tehlikeli işler kapsamına giren bu faaliyetler için mesleki eğitim düzenlemesi, Tehlikeli ve Çok Tehlikeli İşlerde Çalıştırılacakların Mesleki Eğitimlerine Daire Yönetmelik gereği zorunludur. Bu açıdan 2017 yılında Milli Eğitim Bakanlığı Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü ile protokol imzalanmış ve yaklaşık bir yıl süren ortak çalışmanın sonunda kurumumuz işkoluna ait 5 adet eğitim modülü hazırlanmış ve uygulamaya girmiştir. Arazi işyerlerinde konusunda uzman eğitimcilerle, mahalli işçilere mesleki eğitimleri verilip, sertifikalandırılmaktadır. İşçi aynı iş kolunda tekrar görevlendirildiği takdirde eğitim tekrarlanmamaktadır.

2015 yılında MTA Genel Müdürlüğü'nün tüm iş ekipmanlarının envanteri çıkarılmış, iş güvenliği uzmanları tarafından gruplandırılarak periyodik kontrole tabi iş ekipmanları listelenmiş olup, herhangi bir iş ekipmanı alımına gidildiğinde İş Sağlığı ve Güvenliği Şube Müdürlüğü'ne bildirilerek listenin güncelliği sağlanmaktadır. 2021 yılında 404 adet iş ekipmanı ve tezgah, 12 adet paratoner, 950 nokta topraklama tesisatının periyodik kontrolleri İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü EKİPNET'e kayıtlı teknik elemanlar tarafından gerçekleştirilmiştir.

2017 yılında MTA' nın tüm iş akışı incelenmiş, tehlike ve risk faktörleri belirlenmiş, nerede, hangi iş hijyeni ölçümünün yapılması gerektiği belirlenmiştir. Akredite laboratuvarlardan hizmet alımı yapılmıştır. Bu kapsamda 40 adet gürültü ölçümü, 31 adet toz ölçümü, 16 adet VOC ölçümü, 2 adet ağır metal ölçümü, 2 adet elektromanyetik alan ölçümü yaptırılmıştır. Birimizce sonuçların değerlendirilmesi yapılmış ve gerekli aksiyonlar planlanıp uygulamaya konulmuştur. Değişen çalışma koşulları ve yeni uygulamaya giren iş alanlarından kaynaklı, iş hijyeni ölçümleri için çalışma yapılmaktadır. 2022 yılında belirlenen yerlerde ölçümler yaptırılıp önlemler alınacaktır. Bu yaklaşım MTA' da üst yönetimin proaktif yaklaşımı benimsendiğinin en güzel örneğidir.

2017 yılında iş hijyeni ölçümü planlaması yapılırken, başka bir sorunun olduğu fark edilmiştir. Kişisel Koruyucu Donanım kullanılması gereken işlerde, işe uygun kişisel koruyucu donanım kullanılmadığı veya aynı iş tanımında farklı kişisel koruyucu donanımların kullanıldığı gözlemlenmiştir. Burada ciddi bir sıkıntı olduğu anlaşılmış olup hızla, hangi işte hangi kişisel koruyucu donanım kullanılması gerektiği çalışmasına başlanılmıştır. Sektör temsilcileriyle toplantılar yapıp, tüm iş alanlarımız gözlemlenmiş, numune ürünler üzerinden kullanıcı birimlerden görüş alınarak “MTA Kişisel Korucu Donanım Rehberi” hazırlanmıştır. Rehberde MTA’nın tüm iş kolları tanımlanarak ve hangi ürünün kullanılması gerektiği kodlanarak belirlenmiştir. Bu çalışma çok uzun ve sistematik bir işleyişin ürünü olarak vücut bulmuş ve İş Sağlığı ve Güvenliği Kurulundan karar çıkartılarak tüm iş kollarında, alt işverenler dahil

uyulması zorunlu kılınmıştır. Mevcut durumda ürünler rehber dokümana uygun aldırılıp, KKD Zimmet Tutanağı ile kullanıcıya teslim edilmesi sağlanmaktadır. Değişen iş kolları ve standartlardan kaynaklı rehber doküman sürekli güncellenmekte olup, güncel hali MTA intranet sisteminde yayınlanmaktadır. Şu anda 2'nci baskısı yapılmış olup, intranet sisteminde 13'ncü versiyonu yayında bulunmaktadır. Her versiyonun baskısı yapılmayıp, belirli zamanlarda farkındalık açısından basılmaktadır. Rehberin dijital kopyası, tüm kamu paydaşlarımızın faydalanması açısından Kamu İSG ailesine yayınlanmak üzere verilmiştir.

“Çalışanların Patlayıcı Ortamların Tehlikelerinden Korunması Hakkında Yönetmelik” gereği, merkez yerleşkede 98 sayfadan oluşan Patlamadan Korunma Dokümanı 2020 yılında hazırlanmış ve imza altına alınmıştır.

Sağlık alanında ise tüm çalışanlarımızın periyodik sağlık muayeneleri için tüm birimlerimizden çalışanlarımızın fiili olarak yaptığı iş tanımları istenmiş yaklaşık 3 bin kişi gruplandırılmıştır. İşyeri hekimi tarafından gruplara talep edilecek tetkikler belirlenmiştir. Bu tetkikler hizmet alımı yoluyla temin edilerek, yasal periyotlarda yaptırılmaktadır. 2019 yılında isteğe bağlı olarak sahada çalışan 460 kişiye tetanos aşısı yapılmıştır. 2021 yılında ise Covid-19 salgınına rağmen büyük bir katılım sağlanarak 1605 kişiye tetkik yaptırılmış ve Ek-2 İşe Giriş/Periyodik Muayene Formu İşyeri Hekimi tarafından onaylanarak, çalışanların sağlık dosyalarında arşivlenmektedir. Bu muayeneler esnasında mesleki faaliyet dışında olmasına rağmen, çalışanlarımızın rahatsızlıkları saptanmıştır. Erken teşhisle birçok çalışanımız sağlığına kavuşmuştur. Tüm ilkyardım dolaplarımızda bulundurulmak üzere “İlkyardım İçin Pratik Bilgiler Broşürü” İşyeri Hekimi tar

HES Sorgulama Raporu (24.11.2021)

Sayın **Çoğur AKTAŞ**,
Yetkilisi olduğunuz:

- MTA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Detaylı Liste)
- MTATC (MTA International Company) (Detaylı Liste)
- MTRİK / KIRILIK / EMEY / YERLİLİK (Detaylı Liste)

Bilgilerine ait HES kodu sorgulama raporu aşağıda listelenmiştir.

Otomatik Sorgulanmış Kişi Sayısı *	Riskli Değil	Riskli	Eski HES	Hatırlı HES
2173 / 2188	2130 kişi	17 kişi	15 kişi	11 kişi
Tuzatsızlık belirlenilen kişi sayısı	10 kişi			
14 gün içinde HES sonesi dolacak kişi sayısı	59 kişi			

(*) Rapor son 14 gün içinde HES kodu sorgulanan kişilerin kapsamındadır.

Riskli kişiler:

çalışanların durumu izlenmektedir. Vakalar işyeri hekiminin gözetiminde her gün telefonla aranmakta ihtiyaçları sorulmakta ve genel hastalık seyri takip edilmektedir. Talepleri kurum tarafından yerine getirilmektedir. Yemek ihtiyacını karşılayamayan kişilere evlerine yemek servisi yapılmaktadır.

Kurumumuzda farkındalığın artırılması ve çalışanların iş sağlığı ve güvenliğine sahip çıkması adına MTA intranet sistemi üzerinden, Ramak Kala Olay/Tehlikeli Durum Bildirim alanı oluşturulmuştur. Bu alana bildirim yapılırken, çalışanın adını ve soyadını bildirmesi zorunlu değildir. Eğer çalışan kimliğini yazarsa kendisine süreç hakkında bilgi verilmektedir. Bu alana yapılan bildirim türüne göre ilgili prosedür işletilerek süreç tamamlanmaktadır.

[illegible]

“Çalışanların İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimleri Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelikte” 24.05.2018 tarihinde yapılan değişiklik ile tekrarlayan iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinin uzaktan eğitim modeli ile verilebileceği belirtilmiştir. Arazi işyerlerimizde çalışanlarımızın eğitim süreçleri, faaliyetleri aksatma boyutuna geldiğinden, hızla şartları sağlayan yazılım ile uzaktan eğitim başlatılmıştır. Akabinde Covid-19 salgın sürecinin başlamasıyla beraber 23.03.2020 tarihinde İSG-Katip sistemi üzerinden yapılan duyuru ile ilk defa iş sağlığı ve güvenliği eğitimi alacakların da uzaktan eğitim modeli uygulanabileceği belirtilmiştir. 2019 yılından itibaren temel iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerimiz MTA UZEM olarak adlandırdığımız sistem üzerinden verilmektedir.

İlerleyen süreçte uzun soluklu projelerimiz planlanmaktadır. 2022 yılında arazi işyerleri ve Bölge Müdürlüklerinde yürütülen iş sağlığı ve güvenliği faaliyetleri gözlemlenerek, tüm MTA işyerlerinde iş sağlığı ve güvenliği faaliyetlerinin tek sistem halinde yürütülmesi hedeflenmektedir.

Yeraltı arama araştırma faaliyetlerinde sektöre katkı sunmak amacıyla iki yayın çalışması planlanmaktadır. Bunlardan biri “Yeraltı Arama ve Araştırma Faaliyetlerinde Risk Değerlendirme Kontrol Listesi” adlı çalışmadır. Burada amaç, arazi çalışmalarımızda risk değerlendirmesi raporlamasında farklılıkları ortadan kaldırarak belli bir standardı yakalamaktır. İkinci planlanan çalışmamız ise sektörde boşluğu hissedilen “Sondaj Çalışmalarında İş Sağlığı ve Güvenliği” konulu çalışma olacaktır. Bu yayın ile sahada, sondaj çalışmalarında uyulması gereken tüm iş sağlığı ve güvenliği kuralları ayrıntısıyla açıklanacaktır.

Bu sistematik çalışmanın sonucunda, hazırlanan talimatlar, formlar, prosedürler ile bunların aktif kullanımı sağlanmıştır. Çalışanlarda iş sağlığı ve güvenliği kültürünün oluşmaya başladığının gözlemlenmesiyle; 2019 yılında ISO 45001 belgesi için başvuru yapılmıştır. 2020 yılı içerisinde çalışmalarımız ve tetkiklerimiz tamamlanarak, “ISO 45001 İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetim Sistemi” belgesini kurumumuza kazandırmakla, MTA Genel Müdürlüğü İş Sağlığı ve Güvenliği Şube Müdürlüğü olarak gurur duymaktayız.

DEVLET SU İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ’NDE İSG UYGULAMALARI

Şahin KUMBAROĞLU, DSİ Genel Müdürlüğü Personel Dairesi Başkan Yardımcısı, A Sınıfı İş Güvenliği Uzmanı, DSİ

Yakup SARAÇ, İş Sağlığı ve Güvenliği Şube Müdürü, C Sınıfı İş Güvenliği Uzmanı, DSİ

Ülkemiz su kaynaklarını bilim ve tekniğe uygun olarak, faydalananların kullanımına sunmak ve suyun zararlarından korunmak amacıyla, su ve ilgili toprak kaynaklarımızın çevre duyarlılığı ve sürdürülebilirlik esasları dahilinde geliştirilmesini sağlamak gibi bir misyonu bulunan, su kaynaklarının korunması, geliştirilmesi ve yönetilmesinde lider olan DSİ Genel Müdürlüğü 22 000 kişiye yaklaşan çalışan sayısı ile tarım, enerji, hizmet ve çevre sektöründe hizmet verirken, yaptığı tüm tesislerin fen ve sanat kaidelerine uygun olarak hayata geçirilmesi için büyük özen göstermekte ve hizmetlerini kendisine ayrılan bütçeyle etkin ve verimli bir biçimde sürdürmeye çalışmaktadır. Bu faaliyetler yerine getirilirken çalışanlarının sağlığının korunması ve tüm işyerlerinde iş sağlığı ve güvenliğini tehdit edebilecek risklerin ortadan kaldırılması ve öncelikli olarak iş sağlığı ve güvenliğini anlayışının tüm çalışanlarınca benimsenip hayata geçirilmesi büyük önem arz etmektedir.

Sağlıklı ve güvenli bir çalışma ortamının oluşturulması, çalışma hayatının öncelikli şartı ve tüm sosyal tarafların ortak sorumluluğudur. İnsan hayatının korunmasına yönelik çalışmaları temel alan iş sağlığı ve güvenliği faaliyetleri hiç şüphesiz artık bütün kurumların öncelikli gündem maddelerinden biri olmuş durumdadır.

Bilindiği üzere 30 Haziran 2012 tarih ve 28339 sayılı Resmi Gazete 'de yayımlanarak yürürlüğe giren 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ile iş sağlığı ve güvenliği konuları ilk kez müstakil bir kanunda ele alınmış, kamu ve özel sektör ayrımı gözetmeksizin tüm çalışanlar kanun kapsamına alınarak, işyerleri yapılan işin niteliğine göre tehlike sınıflarına ayrılmıştır.

6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununun yürürlüğe girmesinin ardından her konuda diğer Kamu Kurumlarına öncülük etmiş olan DSİ Genel Müdürlüğü, iş sağlığı ve güvenliği konularında da hiç vakit kaybetmeden yapılacak olan çalışmalara yönelik bir yol haritası belirlemiş ve hızlı bir biçimde hareket ederek gereken adımları atmıştır.

6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ve ilgili mevzuatında; İşçi, Memur, Sözleşmeli Personel, 696 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile ataması yapılan personel gibi çalışanlar için bir ayırım yapılmamış olup özel sektörde olduğu gibi Kamu Kurumlarında istihdam edilen tüm personel çalışan olarak nitelendirilmiştir. Bu nedenle DSİ Genel Müdürlüğünde İş Sağlığı ve Güvenliği Faaliyetlerine yönelik yapılan bütün çalışmalar işçi, memur, sözleşmeli ayrımı yapılmadan tüm personeli kapsayacak şekilde planlanmakta ve yapılmaktadır.

6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ve ilgili mevzuatının tevdi ettiği görevleri yerine getirmek maksadıyla; DSİ Genel Müdürlüğü merkez ve taşra birimlerinde iş sağlığı ve güvenliği faaliyetlerinin kurumsal bir disiplin çerçevesinde işbirliği ve koordinasyonunu gerçekleştirmek amacıyla 02.05.2013 tarihli Genel Müdürlük Makam Olur'u ile Personel Dairesi Başkanlığı altında "İş Sağlığı ve Güvenliği Şube Müdürlüğü" kurulmuştur. Taşra Teşkilatında ise iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili faaliyetlere Personel Şube Müdürlüğü alt şemasında "Çalışma İlişkileri Şefliği" nin görevleri arasında yer verilmek suretiyle DSİ Genel Müdürlüğü merkez ve taşra teşkilatı bünyesinde iş sağlığı ve güvenliği faaliyetlerine ilişkin organizasyon yapısı oluşturulmuştur.

DSİ Genel Müdürlüğü merkez ve taşra teşkilatındaki birimlerin, sürdürmekte olduğu faaliyet alanına göre tehlike sınıflarına ayrılması sağlanmıştır. Tehlike sınıflarına ayrılan işyerlerine çalışanları arasından iş güvenliği uzmanı, işyeri hekimi ve on ve daha fazla çalışanı olan çok tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde diğer sağlık personeli görevlendirmesi yapılarak iş sağlığı ve güvenliği faaliyetlerinin yerine getirilmesi sağlanmaktadır. Çalışanları arasında belirlenen niteliklere sahip personel bulunmayan işyerlerinde ise ortak sağlık ve güvenlik birimlerinden hizmet alımı yöntemiyle mezkur faaliyetler yerine getirilmektedir.

İşçi, memur sözleşmeli ayrımı yapılmadan DSİ Genel Müdürlüğünde çalışan tüm personele ve staj yapan öğrencilere İş Sağlığı ve Güvenliği Mevzuatının emrettiği periyotlarda ve sürelerde Temel İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimleri verilmektedir.

DSİ Genel Müdürlüğü Merkez ve Taşra Teşkilatındaki 50 ve daha fazla çalışanı olan işyerlerinde 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu gereğince 162 adet İş Sağlığı ve Güvenliği Kurulu oluşturulmuş olup Taşra Teşkilatında alınan Kurul Kararlarının Genel Müdürlüğe iletilmesi sağlanarak gerekli değerlendirme ve analiz çalışmaları yapılmaktadır. DSİ Genel Müdürlüğü Merkez ve Taşra Teşkilatında görevli iş güvenliği uzmanı ve işyeri hekimlerinin katılımlarıyla Haziran 2014 den bu yana çok sayıda İş Sağlığı ve Güvenliği

Koordinasyon Toplantısı, 2 adet İş Sağlığı ve Güvenliği Çalıştay ile Kurum personeli İş Güvenliği Uzmanı ve İşyeri Hekimlerine yönelik olarak da Eğiticilerin Eğitimi programları düzenlenmiştir.

Kurum işyerlerinde çalışanların yaptığı işle alakalı iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinin yürütülmesi maksadıyla çalışmalarda kullanılmak üzere talimatlar ve izinlerle ilgili "Standart Formlar" oluşturulmuştur.

6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ve 02.07.2013 tarihinde yayımlanan "Kişisel Koruyucu Donanımların İşyerlerinde Kullanılması Hakkında Yönetmelik" uyarınca işyerlerinde, kaynağında önlem alınamayan durumlarda çalışanların kişisel koruyucu donanım kullanımı yasal bir zorunluluk haline gelmiş olmakla birlikte DSİ Genel Müdürlüğü, çalışanlarına Kişisel Koruyucu Donanımı temin etmeyi ve kullanmalarını denetlemeyi söz konusu yasal zorunluluktan ziyade vicdani bir sorumluluk olarak görmektedir. Çalışma alanlarında doğru kişisel koruyucu donanımın temin edilebilmesi ve doğru bir şekilde kullanılmasının sağlanması Kurumda iş kanuna tabi çalışan personelin fiilen yaptıkları işlerde kullanacakları koruyucuların tespiti ve Kurum genelinde standartların sağlanması maksadıyla hazırlanan DSİ Kişisel Koruyucu Donanım (KKD) Rehberinin ilk baskısı Haziran 2014 ve genişletilmiş 5. ve son baskısı ise Aralık 2019 yılında yayımlanmıştır. İhtiyaç duyulması halinde iş sağlığı ve güvenliği faaliyetlerinin dışarıdan hizmet alımı suretiyle yürütülebilmesi maksadıyla yeni bir ekonomik kod tanımlanarak harcamaların ayrı şekilde bütçelendirilmesi sağlanmıştır.

Mal, hizmet ve yapım ihalelerinde yüklenicilerle imzalanacak sözleşmeler ve işletme, bakım ve yönetim sorumluluğu devredilen kurum/kuruluş/gerçek ya da tüzel kişilerle imzalanacak devir sözleşmelerine sağlık ve güvenlik önlemlerinin alınmamasından doğacak her türlü kaza, olay, meslek hastalıkları ve denetimlerden kaynaklanabilecek cezai

hükümler konusundaki yasal sorumluluklardan ve tazminatlardan yüklenicilerin ve devir alan kuruluşların sorumluluklarının belirtildiği 2014/10 sayılı Genelge ve kişisel koruyucu donanımların temini ve çalışanlara kullandırılması hakkındaki 2014/11 sayılı Genelge yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Tehlikeli ve Çok Tehlikeli işlerde çalışan personele yönelik olarak MEB Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü ile yapılan işbirliği sonucunda toplam 21 modül halinde düzenlenen eğitim programlarıyla yaklaşık 2.270 personelin mesleki eğitim alması sağlanmıştır. Yine tehlikeli ve çok tehlikeli işlerde çalışan personele yönelik olarak Mesleki Yeterlilik Kurumu (MYK) tarafından yetkilendirilen firmalar aracılığı toplam 4 modülde 124 personelin belgelendirme sınavlarına katılımı gerçekleştirilerek mesleki eğitim sertifikası almaları sağlanmıştır.

DSİ Genel Müdürlüğü işyerlerinde çalışan tüm personele İş sağlığı ve Güvenliği mevzuatının belirlediği sürelerde periyodik sağlık muayeneleri yapılmaktadır. Çin'de ortaya çıkan ve tüm Dünya'yı etkisi altına alan COVID-19 pandemisinin Ülkemizde de görülmeye başlamasından itibaren DSİ Genel Müdürlüğü Merkez ve Taşra Teşkilatında hastalığın seyrini takip edebilmek amacıyla "COVID-19 Takip Tablosu" oluşturularak, Türkiye genelinde bulunan işyerlerinde COVID-19 vakalarının seyri günlük olarak takip edilmekte ve gerekli tedbirler alınarak derhal uygulamaya geçilmektedir.

DSİ Genel Müdürlüğü işyerlerinde meydana gelen iş kazalarının kayıt altına alınması, incelenmesi ve raporlanması süreçlerinde kullanılmak üzere İş Kazası Bildirim Formu ve Kılavuzu hazırlanmış olup Merkez ve Taşra Teşkilatındaki işyerlerinde meydana gelen iş kazası bilgilerinin kazadan sonra en geç 10 iş günü içerisinde (3 iş günü içerisinde Sosyal Güvelik

Kurumuna), Personel Dairesi Başkanlığı İş Sağlığı ve Güvenliği Şube Müdürlüğüne bildirilmesi sağlanarak her yıl Kurumda meydana gelen iş kazaları derlenerek DSİ İş Kazaları İstatistik Bülteni yayımlanmaktadır. Yayımlanmakta olan bu bültenin, Kurum bünyesinde iş sağlığı ve güvenliği kültürünün geliştirilmesine, iş kazalarının önüne geçilebilmesi için etkin tedbirlerin belirlenerek uygulanmasına İş Sağlığı ve Güvenliği Profesyonellerinin mesleki gelişimi ile birim yöneticilerinin bilinçlendirilmesine ve asıl gaye olan çalışanların sağlıklı bir şekilde ve güvenli ortamlarda çalışmasına katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

DSİ Genel Müdürlüğü bünyesinde sürdürülen İSG faaliyetlerinin Kurum Kültürünün ayrılmaz bir parçası haline getirilmesi suretiyle iş hayatında çalışanların sağlığına zarar verebilecek unsurların önceden belirlenerek gerekli tedbirlerin alınması, çalışanlarımızın rahat ve güvenli ortamlarda faaliyetlerinin sürdürülmesinin sağlanması öncelikli hedefimizdir. Çalışan sağlığını ve güvenliğini sağlamak hem insani bir zorunluluk, hem de yasal bir yükümlülüktür. İş kazalarını ve meslek hastalıklarını önlemek, oluşan kayıpları ödemekten daha kolay ve daha insancıl bir yaklaşımdır. Günümüzde önemli boyutlara ulaşan iş kazalarının sayısını azaltarak, güvenli çalışma koşulları sağlamak ve böylece çalışanların çalışma hayatlarının sonuna dek sağlıklı kalmalarını temin etmek suretiyle bakmakla yükümlü oldukları kişilerin geleceğini korumak mümkündür. İş kazalarının neden olduğu maddi ve manevi kayıpların azaltılabilmesi için iş güvenliğine yönelik çalışmalara gereken önemin verilmesi zorunludur. İş güvenliğini sağlama amacına, bilimsel araştırmaya dayalı planlı çalışmalar sonucunda sürekli geliştirilen güvenlik önlemleri ile ulaşılabileceği unutulmamalıdır.

KAYNAKLAR

6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu (30.06.2012). Resmi Gazete (Sayı: 28339).

Kamu İş Sağlığı ve Güvenliği Rehberi <https://www.csgb.gov.tr/media/9469/kamudaisgrehberi.pdf>

İş Sağlığı ve Güvenliği Kurulları Hakkında Yönetmelik (19.01.2013). Resmi Gazete (Sayı: 28532).

İş Güvenliği Uzmanlarının Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmelik (29.12.2012). Resmi Gazete (Sayı: 28512).

İşyeri Hekimi ve Diğer Sağlık Personelinin Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmelik (20.07.2013). Resmi Gazete (Sayı: 28713).

İş Sağlığı ve Güvenliği Risk Değerlendirmesi Yönetmeliği (29.12.2012). Resmi Gazete (Sayı: 28512).

Çalışanların İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimlerinin Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik (15.10.2013). Resmi Gazete (Sayı: 28648).

İşyerinde Acil Durumlar Hakkında Yönetmelik (18.06.2013). Resmi Gazete (Sayı: 28681).

**T.C. ÇALIŞMA VE
SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI**
İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Türkiye Cumhuriyeti Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı

İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü

Adres: Emek Mahallesi Naci Ayvalıoğlu Caddesi

No: 13 Pk: 06520 Emek / ANKARA

Telefon: 0 312 296 60 00 (Dahili: 14)

Faks: 0 312 296 18 77

